

HRADP00DCSAZ

Kancelář prezidenta republiky

příloha č. 1

V Praze dne 8. července 2024

č. j.: SPH 1423/2024

Závazné stanovisko

Kanceláře prezidenta republiky – Odboru památkové péče

k projektové dokumentaci ve stupni pro provedení stavby a výběr zhotovitele: „Pražský hrad – oprava hradební zdi v Jelení“.

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče, příslušná podle § 2 vládního nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu, vydává na základě § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve spojení s § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, jako dotčený orgán pro řízení vedené stavebním úřadem toto závazné stanovisko:

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. j.: SPH 1423/2024 o závazné stanovisko k projektové dokumentaci ve stupni pro provedení stavby a výběr zhotovitele: „Pražský hrad – oprava hradební zdi v Jelení“. Předložená projektová dokumentace byla vypracována architektonickým atelierem Studio Acht, spol. s r. o. v červnu 2024. Předmětem projektové dokumentace je návrh opravy ohradní zdi v Jelení ulici, jejíž střední partie se zřítíla v zimě.

Dne 24. ledna letošního roku došlo před cca 18:00 ke zřícení části zdi mezi produkční zahradou Pražského hradu a ulicí Jelení. Jedná se o střední úsek mezi severní vjezdovou branou a brankou u č. p. 71. V průběhu noci došlo ještě k pádu části zdi východním směrem od epicentra prvního kolapsu. Potom ještě, po dohodě s pracovníky ONM SPH, bylo dohodnuto stržení menších partií hrozících akutním zřícením. Důvodů havarijního stavu je několik; zejména jde o samotný stav historického zdiva, nevhodné výškové změny terénu za zdi jižním směrem, podmáčení podloží zdi, její značné nasáknutí vodou, klimatické poměry (nasáklá voda ve zdi zmrzla) a zejména silné větrné poryvy, které zeď patrně rozvibrovaly a dokonaly proces degradace. Zeď, kterou považujeme v zásadě za renesanční z přelomu 16. a 17. století, byla již v této partii delší dobu poněkud deformována (lehce vykloněna k severu). Nicméně až v poslední době došlo k lokálnímu uvolnění omítky, zvláště a nejspíše vzhledem k letošnímu proměnlivému a větrnému zimnímu období. Od roku 2020 se stav vyklonění bohužel významně zhoršoval až aktuálnímu kolapsu. Předmětem opravy je jednak doplnění spadlé zdi, ale také oprava zbývajících stojících partií mezi brankou u č. p. 71 a vjezdovou branou do Lumbeho zahrady o délce 138 metrů.

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče žádost posoudil z hlediska zájmů státní památkové péče na ochraně Pražského hradu, který je, včetně jeho areálu, nařízením vlády č. 147/1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, prohlášen za národní kulturní památku, a stanoví:

Realizace opravy podle předložené projektové dokumentace ve stupni pro provedení stavby a výběr zhotovitele: „Pražský hrad – oprava hradební zdi v Jelení“, je přípustná za následujících podmínek:

Projektová dokumentace byla zpracována projekčním týmem dostatečně podrobně a erudovaně. Byla v průběhu zpracování konzultována se zástupci Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky a Archeologického ústavu AVČR, který provedl několik zjišťovacích sond. V průběhu prací bude třeba pochopitelně doladit detaily provádění v souladu se aktuálně zjištěnými skutečnostmi.

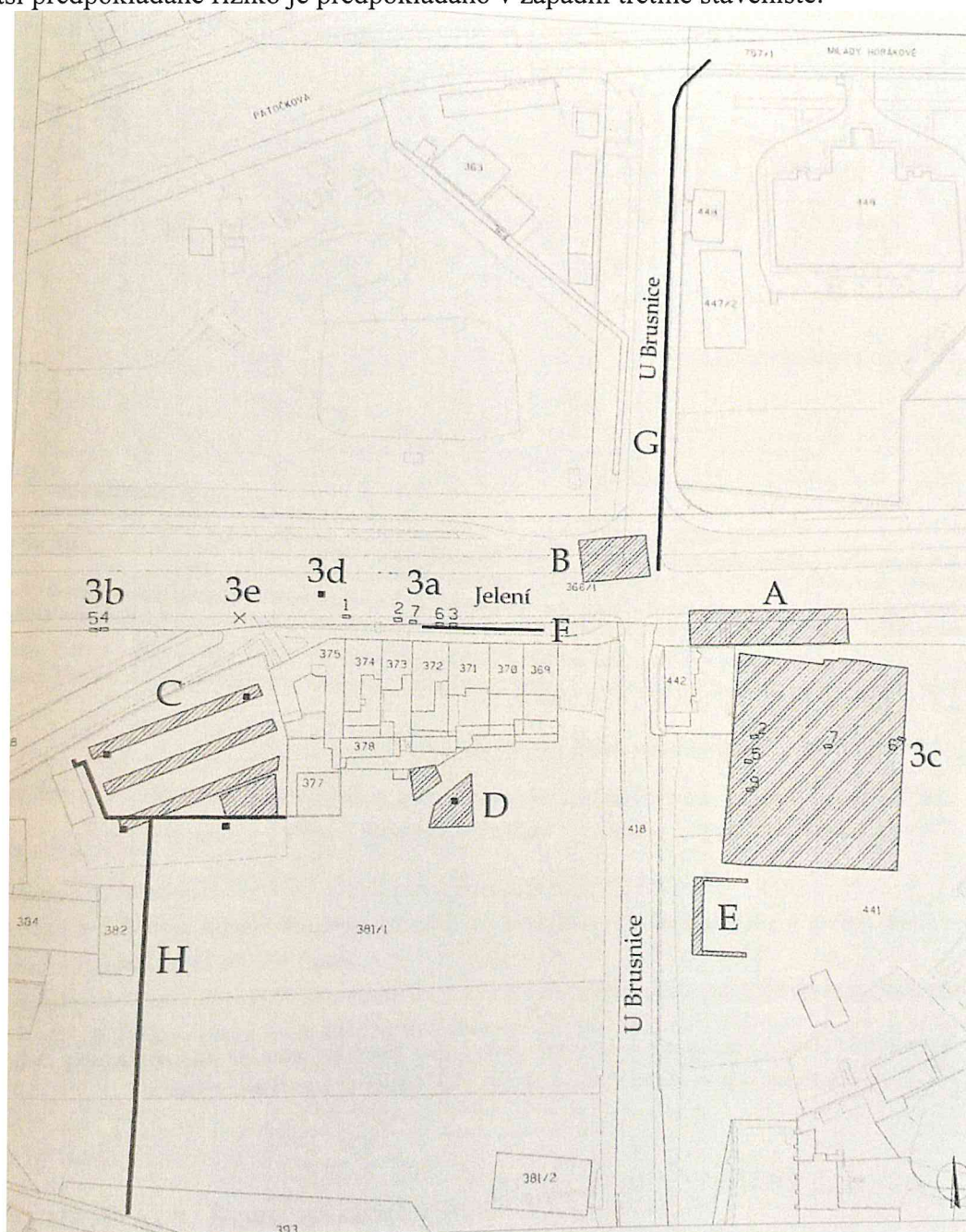
Nově doplňovaná partie spadlé zdi bude provedena z lomové opuky, která se z části zachovala a byla přetříděna k opětovnému použití. Pochopitelně zdící kámen bude třeba doplnit, a to měrou nemalou. Protože zdění z lomového kamene (i když nebude pohledový) má své zákonitosti, je třeba aby se na pracích podíleli zkušení kameníci, zedníci a štukatéri se praktickou zkušeností s prací na památkových objektech. V tomto případě není vyžadována přímá účast restaurátora, i když by k úspěšnému provedení přispěla přinejmenším supervizí nad prováděnými pracemi.

Archeologie

Jednou z nejpodstatnějších okolností, která bezesporu zamýšlené práce v důsledku ovlivní, je skutečnost, že se místo prací nachází na významném pohřebišti (pravěk–středověk), kde byly v minulosti nalezeny mimořádně bohaté raně středověké hroby (např. se šperky velkomoravského typu i mladší luxusní vzory). Pohřebiště, která se rozkládají na poměrně velkém území v Královské zahradě, pod Jízdárnou Pražského hradu a v jejím nejbližším okolí, v Bažantnici, Lumbeho zahradě a Jelení ulici, byla již v minulosti zachycena i v dotčené zóně stavbou (viz schéma níže). Nálezy a výzkum byl uskutečněn v blízkosti branky při č. p. 71 roku 2016, kdy severně od zdi byl odkrytý pravěký hrob, datovaný do doby bronzové – únětická kultura. Podle zjištění z roku 2016 se výplň hrobu nacházela 0,6 m pod stávající úrovní. Z toho vyplývá naprosto základní vstupní podmínka, a to ještě před samotným zahájením prací, což je koordinace postupu prací s pracovníky Archeologického ústavu AV ČR, Praha. v. v. i., Oddělení historické archeologie, pracoviště Pražský hrad. Zejména je třeba s ohledem na termíny stavby vyřešit způsob provádění prací, jejichž součástí pochopitelně bude archeologický dozor a dokumentace zachyceného stavu.

Vzhledem k závažnosti dopadů na archeologickou lokalitu je třeba, aby zhotovitel co nejdříve a přednostně postup prací a termíny projednal s archeology a zvolil vhodný postup v souladu s památkovou a archeologickou péčí. Je zřejmé, že v případě kopání základů nově doplňovaných pilířů a nové zdi, v nyní spadlém úsek, bude třeba postupovat a práce provádět v nejužší koordinaci s archeology. V případě skrývání druhotně navýšených terénů v zahradě bude posupováno pod stálým archeologickým dohledem. Nejkomplikovanější bude koordinace spolupráce při podchycování stávajících základů zdi, které je třeba provádět po malých úsecích s nutnou technologickou pauzou. Z výše uvedeného vyplývá, že po celou dobu rekonstrukce zdi bude nutná přítomnost archeologů. V průběhu prací může v závislosti na aktuálních

nálezech být změněna metodika výzkumu z dohledu na plnohodnotný záchranný výzkum. Největší předpokládané riziko je předpokládáno v západní třetině staveniště.

Obr. 1: Schéma širší oblasti s vyznačením dřívějších nálezů v blízké oblasti stavby. A – pravěké hroby, 1911, J. Axamit; 3c – pravěké a raně středověké hroby – 1996, H. Březinová, J. Maříková-Kubková.

150 cm – lze očekávat zasolení) nebo z koruny zdi/staveb do kterých zatékalo. Nové opěrné pilíře budou vyzděny z kvalitních plných cihel.

Zdění lomového kamene bude provedeno standardně. Větší kusy opuky budou použity pro obě líce zdi. Prostor mezi líci bude pečlivě a hustě vyplněn menšími kusy opuky, avšak z plna – nesmí převažovat zdící malta (snižovalo by to celkovou tuhost). Vždy bude dodržováno řádkování a vazba, to je důležité zejména pro líce zdi. Kámen bude vždy před použitím namočen – nejlépe den předem.

Malta použitá pro vyzdění nové partie zdi bude na vápenné bázi v souladu s podmínkami uvedenými níže a v projektové dokumentaci. Tam kde bude stávající zeď opravována budou nejprve sejmuty stávající novodobé omítky, mnohdy dosti nevhodného složení např. na základě pojiv z portlandských cementů, které důsledně opuku a historické zdivo poškozují. Snímání je třeba provést opatrně s citem, bez poškození samotného zdiva.

Po sejmutí omítek, bude z výplní spár zvětralá či nesoudržná malta (případně jíl) opatrně odstraněna do hloubky cca 20–30 mm tak, aby nebyla porušena hrana bločku nebo porušena skladba lomového zdiva (dostatečné proškrábnutí). Potom budou spáry vymyty vodou pod mírným tlakem, aby byl odstraněn všechn jemný prach a případné nečistoty. Tím bude zlepšena celková pevnost zachované zdi.

Tam kde před omítnutím bude opraveno spárování (nahrazen původní zdící materiál), je třeba bezpodmínečně dbát, aby spáry v hloubce a přiléhající kámen byly předem dostatečně navlhčeny. Nedostačuje pouze lehce navlhčit stříčkou (rozprašovačem), voda se musí dostatečně nasát do materiálu. Spáry musí být pečlivě utaženy a velmi se osvědčilo jejich utemování dřevem (za předpokladu, že bylo jádro pečlivě nanášeno a utaženo kovovou špachtlí). Povrch spáry bude pod hranou zdiva pro následující omítnutí, tzn. nespárovat z plna a zachovat nutu/spáru pro ukotvení omítky. Hotové spáry je třeba několikrát denně vlhčit (pouze stříčkou, nikoliv hadicí – samozřejmě tak, aby se nevyplavovalo pojivo či plnivo), zejména v horkých dnech. Vlhčení je třeba opakovat do vyžrání malty (2 až 4 týdny podle klimatických podmínek).

Malta používaná pro zdění, spárování, tmelení a ložné plochy při přesazování či vložkách bude vápenná. Preferovány jsou materiály míchané na stavbě z kvalitního vápenného pojiva – nejlépe předem našlehanou aktivovanou kaší z vápenného hydrátu (hydroxid vápenatý $\text{Ca}(\text{OH})_2$) – technologický postup aktivace je popsán v kapitole věnované omítkám. Ideální je též uleželý kašový vápno dobré kvality a stáří (např. prodej uleželého vápna Velké Bílovice) a další osvědčená a vyzkoušená pojiva (např. ověřená vápna naložená v jamách či sudech atd.). Možné jsou i kombinace vzdušných a hydraulických vápen, které jsou na trhu celkem dostupné. Použití hydraulických příměsí je povoleno, ale příměs musí tvořit 1 až max. 10% (z celku) a to v případě jednodruhového základního pojiva (např. ložisko Mokrá jako hlavní pojivo nebo vápno z lomu Čertovy schody, Štramperk, Velké Hydčice, Otterbein apod.). Možným pojivem je také pojivo VAPO (Aqua Bárta), ovšem za přísného dodržení postupu určeného výrobcem. Šedý portlandský cement je zcela vyloučen (především z důvodu nevhodné barevnosti základu malty před samotným probarvováním, ale také z důvodu, že opuky s ním negativně reagují a degradují v kontaktních plochách). Používat lze samozřejmě i další typy přírodního hydraulického vápna (NHL – max. středně hydraulické do 3,5 MPa). Všechny složky v případě pochyb budou konzultovány s vybraným technologem a případně i s chemikem, kteří vyloučí možné pochybení a pomohou s optimalizací směsi.

Pro injektáže případně odloučených hmot či trhlin bude použit vhodný materiál na vápenné bázi s odpovídajícím plnivem (mramorová moučka, opukový prach, čistý křemičitý prach a případně siloxan pro zvýšení zatékavosti). Lze ovšem použít i osvědčené výrobky (např. VAPO injekt).

Pracovníci budou obecně dbát na pečlivé promíchání pojiva a plniva před použitím (čím déle, tím lépe). Rozdělané množství malty bude důsledně zpracováno najednou, protože z technologického hlediska není přijatelné, aby zavadlá malta byla znovu rozmíchávána. Malty budou s dostatečným předstihem vyvzorkovány a předloženy ke schválení zástupcům Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky. Mimo jiné bude i doloženo, kdy a kde byly navržené maltové směsi použity (v případě, že nejde o známé použití v areálu PH).

Zrnitost plniva směsi se bude řídit velikostí spáry a také tím, zda se jedná o jádro či svrchní (kontaktní) vrstvu. V zásadě zrnitost písků či kameniva bude dosahovat až cca. 50% velikosti spáry (modelově to znamená: pokud je šířka spáry 12mm, největší složkou písku či kameniva bude zrno o maximální velikosti 5 - 6mm, u jádra plošných tmelů může být složka zrnitosti až 12mm i více) nebo je třeba provést s technologickou důsledností více vrstev s dodržáním vhodné zrnitosti plniva a technologické pauzy. Velmi důležité je, aby zrnitost použitého písku byla stejnoměrná od nejmenší frakce po největší (každá složka zrnitosti je rovnoměrně zastoupena, včetně prachových součástí). Pokud písek obsahuje jílové součásti, je třeba laboratorně doložit, že jsou stabilní (nebobtnají, nejsou hygroskopické a případně mají pozitivní hydraulické vlastnosti). Je možno plnivo míchat i uměle či doplňovat plnivo přírodní, které vyhovuje podmínkám. Také je třeba, aby v plnivu byla stejně zastoupena složka ostrá a oblá (oblázky i drcené ostré prvky), často tyto parametry splňují říční písky. Pokud tomu tak není, je třeba mísit písky kopané s říčními (obsah jílových částí ve směsi nesmí nepřesahovat 5%), ale za výše uvedených podmínek. Je třeba doložit ložisko písků (vhodné jsou např. Zlosyň, Borek – náplavka Lahovice, Sázavské písky, Sřeleč).

Pro specifické použití nevylučujeme použití strojně míchaných maltových směsí na bázi hydraulického vápna. Takovým případem je např. Bayosan HR 811 (450 česká varianta), kterou lze použít v případě specifického požadavku (pro základové zpevnění). Na základě dlouholetých zkušeností jde o materiál vhodný i pro tmely s hraničním namáháním (solí a vlhkostí) nebo vyžadující extrémní odolnost. Pokud bude navrhován teoreticky adekvátní výrobek, tak za předpokladu srovnatelných vlastností doložených bezpečnostním a technickým listem, a především s reálnou zkušeností nad 5 let expence.

Omítky:

V zásadě platí to, co bylo uvedeno výše. Projektová dokumentace udává rozsah a postup snímání, který bude upřesněn se zhotovitelem na místě. Před samotným omítáním budou dutiny a trhliny v hmotě zdíva injektovány plněnou vápennou kaší (případně ztuženy nosnými můstky). V některých případech nevylučujeme použití trhlinových tmelů vhodného typu (např. typu Bayosan Baunit Multicontact MC 55 W).

V udaném rozsahu bude třeba doplnit omítku, do níž bude použit hrubší písek (zrnitost bude odpovídat tloušťce vrstvy – modelově tloušťce omítky 10mm odpovídá zrnitost písku aspoň 4mm). Malta používaná pro omítání bude čistě vápenná. Preferovány jsou materiály míchané na stavbě z kvalitního pojiva (např. Vápenka Mokrá, Velké Hydčice, Štrambersk, případně Čertovy schody) – předem našlehanou kaší z vápenného hydrátu (hydroxid vápenatý Ca(OH)_2). Mechanická aktivace vápenné kaše se provádí poměrně jednoduchou cestou; kvalitní

vápenný hydrát (uveden výše) se nasype do sudu a zalije vhodným množstvím vody. Následně se rychloběžným talířovým míchadlem (700 až 1500 otáček/min a nelze jej nahradit běžným směšovým míchadlem!) „aktivuje“, prostě se pečlivě rozmíchá. Pokud je míchání dostatečně intenzivní, vápenná kaše doslova „houstne před očima“ a její plasticita se přiblíží kaši z dlouhodobě odleželého vápna. Tento způsob eliminuje všechny nedostatky nerozležených vápen v míře a kvalitě srovnatelnými s dlouho uleželými vápnými. Další a též ideální možností je použití tradičního uleželého kašového vápna dobré kvality a stárí a další osvědčená a vyzkoušená pojiva (např. ověřená vápna naložená v jamách atd.).

Zrnitost plniva omítkové směsi se bude řídit tloušťkou vrstvy a také tím, zda se jedná o jádro či svrchní (kontaktní) vrstvu. V zásadě zrnitost písků či kameniva bude dosahovat až cca. 50% tloušťkou házené vrstvy (modelově to znamená: pokud je tloušťka omítky 12mm, největší složkou písku či kameniva bude zrno o maximální velikosti 5 - 6mm) nebo je třeba provést s technologickou důsledností více vrstev s dodržením vhodné zrnitosti plniva a technologické pauzy. Velmi důležité je, aby zrnitost použitého písku byla stejnoměrná od nejmenší frakce po největší (každá složka zrnitosti je rovnoměrně zastoupena, včetně prachových součástí. Pokud písek obsahuje jílové součásti, je třeba laboratorně doložit, že jsou stabilní (nebobtnají, nejsou hygroskopické a případně mají pozitivní hydraulické vlastnosti). Je možno plnivo míchat i uměle či doplňovat plnivo přírodní, které vyhovuje podmínkám. Také je třeba, aby v plnivu byla stejně zastoupena složka ostrá a oblá (oblázky i drcené ostré prvky), často tyto parametry splňují říční písky. Pokud tomu tak není, je třeba mísit písky kopané s říčními (obsah jílových částí ve směsi nesmí nepřesahovat 5%), ale za výše uvedených podmínek. Je třeba doložit ložisko písků (vhodné jsou např. Zlosyň, Borek – náplavka Lahovice, který má hlíněných podílů do 5 %, Sázavské písky, Střeleč pro domíchávání). U písků bude vždy provedena sedimentační zkouška.

Standard míchání směsi:

Optimální je v uvažovaném rozsahu použití míchačky s nuceným oběhem. Vzhledem k tomu, že na stavbách výrazně převažují běžné míchačky, je nutno směs míchat delší dobu. Osvědčuje se do prázdné míchačky napuštění vody, přidat vápennou kaši rozmíchat a pak postupně přidávat plnivo tak, aby se celá směs míchala minimálně 15 minut – tedy asi 25 - 30 minut v běžné míchačce. Je to nutné proto, aby se jednotlivá zrnka písku dokonale obalila pojivou suspenzí. Zkrácení doby míchání výrazně zhoršuje kvalitu malty.

Příprava vápenné vody:

Vápno: nutno použít co nejčistší, nejlépe kaši z čerstvě vyhašeného vzdušného vápna, nebo kvalitní kaši odleželou, případně kvalitní hydrát (Čertovy schody, Mokrá, Velké Hydčice aj.).

Voda: s ohledem na schopnost rozpouštění hydrátu je nutno použít čistou měkkou vodu, optimálně vodu demineralizovanou, méně vhodná je běžná chlorovaná pitná vodě nebo tvrdá voda studniční apod.

Teplota: Při teplotě 15 ° C je rozpustnost hydroxidu vápenatého $\text{Ca}(\text{OH})_2$ ve vodě nejvyšší, 1,8 g v jednom litru vody. Při vyšších teplotách rozpustnost klesá. Sudy by měly být v létě umístěny v zastíněné poloze.

Vydatnost: pro přípravu vápenné vody v sudu o obsahu 200 litrů je potřeba minimální množství cca 1 litr vápenné kaše o hustotě 1,4 kg / litr vody (obvykle se pracuje s větší dávkou kaše, pak se doplňuje voda úměrně uvedeným postupům).

Vápenná voda sama o sobě má na starší a historické vápenné omítky bezesporu vliv v ohledu restartování krystalizace pojiva jejich hmoty. Není ovšem záměrem ji využít pro samotné zpevňování, dle našich zkušeností by se muselo jednat o více než 120 nástřiků (což vzhledem k termínovým možnostem a typologii omítek není přínosné a reálné). Zde je spíše myšlena jako katalyzátor. Pokud budou ponechány úseky ještě funkčních hrubých omítek, je možno použít vhodný zpevňovací prostředek (např. ideálně osvědčený Porosil ZTS, který se osvědčil na rozsáhlých plochách omítek hradeb, a navíc tato kombinace je využitelná i v případě zpevňování opuky). Ale aby proces kultivace byl technologicky efektivní, je nutno před aplikací zpevňovacího prostředku provést nástřik vápennou vodou. Tato část je spíš doporučením k úvaze zhotovitele a obohacení technologie plošného provádění – není nepřekročitelnou podmínkou.

Hydraulické příměsi:

Použití hydraulických příměsí je ve specifických případech povoleno po dohodě, ale příměs musí tvořit 1 až max. 10% z celku. Lze zvažovat vhodný cihelný prach, bílý cement, pucolány či technopucolány, trasy apod. Šedý portlandský cement je zcela vyloučen (především z důvodu nevhodné barevnosti základu malty před samotným probarvováním, ale také proto, že zvláště opuky s ním negativně reagují a degradují). Používat lze samozřejmě i další typy přírodního hydraulického vápna (NHL). Všechny složky v případě pochyb budou konzultovány s vybraným technologem a případně i s chemikem, kteří vyloučí možné pochybení a pomohou s optimalizací směsi.

Bude-li používána průmyslově vyráběná vápenná maltová směs, je třeba dbát na její kvalitu, pojivo a zrnitost. V úvahu je třeba brát dlouhodobé zkušenosti s takovým materiálem, především v areálu Pražského hradu (např. etalon – Bayosan HR 811 (450) česká varianta se zrnitostí 4mm). Je důležité, aby na opravě pracovali pouze zkušení pracovníci, nejlépe odborní štukatéri a řemeslníci.

Nevylučujeme použití výztuží (např. Helifix) v případě významnějších poruch. Bude posuzován každý případ zvlášť za asistence přízvaného statika (odborníka na historické objekty), ale vzhledem ke stavební historii objektu nepočítáme s rozsáhlejším využitím a ovlivněním přirozených dilatací křídla, které se pochopitelně po obnově znovu objeví. Pokud by byly výztuže aplikovány, pro jejich zatmelení bude použit vápenný materiál (např. Statical L Historic, v případě dostačující pevnosti 3,5 Mpa i Bayosan HR 811 (450)).

Zpevňování omítek a opuky:

Organokřemičité přípravky je možno použít též, ale je třeba volit varianty vhodnější pro zpevňování omítkových ploch (např. Porosil ZTS apod.). Ty lze aplikovat plošně i do otvorů pro injektáž před aplikací injektu. Také doporučujeme aplikovat do trhlin a všech dutin určených k vyplnění. Důležité je dodržovat technologické postupy, zejména v otázce vlhčení před a po aplikaci injektu, lokálních tmelů a zvláště omítek (jádro/štuk). Při plošné injektáži je třeba vrtý provést v pravidelném síťovém rozložení. Ideálně za použití vrtáku průměru cca 4mm, doporučujeme do sklícidla zasunout vrták tak, aby z něj vyčnívala je potřebná délka několika mm – není účelem vrt provést pod omítky až do zdiva, tedy pouze po zjištěnou dutinu.

Pokud bude injekt aplikován injekční stříkačkou, doporučujeme jehlu proříznout ze stran, což potom umožní injektu lépe zatékat do odloučených vrstev. Variantou jsou pochopitelně i kapénkové systémy, které se často osvědčují. I při plošné injektáži lze doporučit v prvním kroku aplikaci organokřemičitých zpevňovacích prostředků (např. Porosil ZTS). Taktéž jednoznačně doporučujeme, a to ještě před jeho aplikací, použít plošně či injektovat vápennou vodou. V takovém případě vápenná voda funguje jako akcelerator zrání zpevňovače. Tento postup, jak bylo uvedeno výše platí i pro opuku. Pro vyplnění dutin v omítkách i zdivu je potom třeba provést injektáž vhodným injektem. Pro opuku je také možno použít zpevňovač Remmers.

Obecně bude dána přednost přípravkům, které byly úspěšně použity na území Pražského hradu nebo prošel testováním ÚTAM AV ČR dle zadání Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky (Porosil Z, RZ; Remmers Funcosil; Imesta; Wacker).

Lokální odsolení:

Pro případné povrchové odsolení nebo čištění bude použito buničinových obkladů, s použitím destilované vody (např. Arbocel R, Arbocel BC 200 či Subcel F3000, či materiály odpovídající technickým parametrům uvedených - buničina musí být vždy bez obsahu chemických látek – např. protipožárních, nejvhodnější je potom lékařská či veterinární varianta). V procesu čištění, po odsolení, lze používat již pouze pitnou vodu. **Voda obecně používaná na stavbě musí být pitná nikoliv užitková.** Zabal s buničinou bude třeba bezpochyby několikrát opakovat. Zpravidla dobrého výsledku lze dosáhnout po třech cyklech zabalů. Vždy budou provedeny testy před plošným použitím. Postup je třeba přizpůsobit stavu zdiva a správnému technologickému postupu.

Koruna zdi:

Je zřejmé, že koruna zdi krytá cihlami bude potřebovat poměrně komplexnější zásah. Rozsahy v projektové dokumentaci budou revidovány detailněji po zahájení prací. Pro opravy budou použity cihly nízké nasákavosti odpovídající vizuální podobě. Základní předpoklad, že cihly budou nové. Je třeba pamatovat, že malta použitá pro spárování bude probarvena dle schváleného vzorku. Po jejím vyžrání je třeba provést plošné barevné zcelení. Podle rozhodnutí v rámci provádění (a podle rozsahu a typu použitých cihel) bude provedena buď plošná hydrofobizace, nebo lokální v rámci doladění barevnosti spár (v tom případě by byl použit prostředek např. Porosil ZV). Jinak budou pro závěrečné hydrofobní ošetření povrchu použity organokřemičité prostředky (např. Porosil VV kompatibilní s předchozím ošetřením, Imesta, Remmers, Wacker ad.). Tyto přípravky vytváří na kameni mikrovrstvičku silikonového polymeru, vlastní póry zůstávají volné. Difuzní odpor se sice mírně zvýší, ale dle dlouholetých zkušeností přijatelně bez negativních důsledků. Při této úpravě je nezbytné dbát na vhodné povětrnostní podmínky a na předepsanou nebo ještě nižší koncentraci roztoku.

Doplňující technologické poznámky:

Jako výplň malty pro podhoz základu (do bednění) bude použit inertní přírodní kámen vhodného typu a velikosti. Tam kde by byla použita omítka hladká, bude provedeno jádro v souladu s výše uvedeným, a svrchní štuk jemnozrný – etalon Hasit 162. Nátěry (lazury) potom budou vápenné probarvené na základě zkoušek – etalon Porokalk Aqua Bárta.

Oprava všech exteriérových partií v rozsahu realizované etapy musí být včetně hydrofobizace dokončena do konce **října**, tedy pokud by nebylo extrémně teplé počasí. Tento důvod je čistě technologický, protože teploty kolem a pod 12°C vylučují práci prakticky se

všemi technologiemi používanými během opravy (nemluvě o nebezpečí čtenějších dešťových srážek).

Závěrečná ustanovení:

Práce budou probíhat pod dohledem pracovníků Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky, kteří budou s dostatečným předstihem informováni o veškerých změnách v postupu opravy. Všechny materiály a technologické postupy musí být odpovědnými zástupci schváleny (aspoň zápisem do stavebního deníku). Detaily postupu a technologií budou upřesňovány na místě, stejně jako používané materiály. Dodavatel bude počáteční stav i průběh prací dokumentovat a na závěr prací odevzdá zprávu doplněnou fotografickou dokumentací odpovídající kvality. Součástí zprávy bude i doporučení budoucí údržby (např. obnova hydrofobizace po určité době). S tímto doporučením budou seznámeni všichni dotčení pracovníci Správy Pražského hradu a budou se jím při komplexní péči o objekt řídit.

Odůvodnění:

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. j.: SPH 1423/2024 o závazné stanovisko k projektové dokumentaci ve stupni pro provedení stavby a výběr zhotovitele: „Pražský hrad – oprava hradební zdi v Jelení“. Předložená projektová dokumentace byla vypracována architektonickým atelierem Studio Acht, spol. s r. o. v červnu 2024. Předmětem projektové dokumentace je návrh opravy ohradní zdi v Jelení ulici, jejíž střední partie se zřítila v zimě.

Kancelář prezidenta republiky při posouzení žádosti vycházela ze standardů dlouhodobě platných pro chráněnou oblast Pražského hradu. Technické parametry byly stanoveny projektanty společně se zástupci Správy Pražského hradu a odboru. Je třeba dodržovat postupy tradičního řemesla a vhodným způsobem ochránit historickou zed' jako celek.

Toto závazné stanovisko vychází z § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., podle něhož v závazném stanovisku orgán státní památkové péče vyjádří, zda práce uvedené v žádosti o závazné stanovisko jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést; základní podmínky musí vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru.

Poučení:

Proti tomuto závaznému stanovisku se nelze samostatně odvolat. Takové odvolání lze podat až proti rozhodnutí, které bude na základě závazného stanoviska vydáno.

Vyřizuje: Mgr. Petr Měchura, Ph.D.
Telefon: 224 373 358

PhDr. Petr Kroupa
ředitel
Odbor památkové péče
Kancelář prezidenta republiky
